

Komparativní analýza specifických efektivních průměrných sazeb daní korporací v zemích EU v letech 1998 – 2007[#]

Květa Kubátová*

Úvod

Tento článek se zabývá vnitřní distorzností daně korporací v zemích Evropské unie a v České republice. Požadavek neutrality, resp. nedistorznosti daní se objevuje už u Adama Smithe (1958, s. 393) a nechybí v žádné učebnici daňových teorií. Distorzní daně jsou nejen nespravedlivé (různí poplatníci platí různé daně), ale také neefektivní, neboť vyvolávají tzv. nadměrné břemeno daně. Jestliže daňový systém, ačkoliv sazby jsou nominálně pro všechny poplatníky stejné, zdaňuje subjekty v různých odvětvích a různé druhy investic odlišnými efektivními sazbami, bude na ekonomiku kladeno větší daňové břemeno, než je nutné. K těmto různým efektivním sazbám dochází v důsledku úprav základů daně, jichž mohou různí poplatníci, v různých odvětvích a při různé struktuře investic a financování, využívat v nestejně míře. Všeobecně je například známa nerovnost ve zdanění u financování kapitálem vlastním a cizím (neboť placené úroky jsou uznaným nákladem, zatímco cena vlastního kapitálu uznána není).

Důsledkem výše uvedeného je pak změna chování poplatníků oproti tržní alokaci, a tudíž neefektivnost.

Na počátku 3. tisíciletí probíhají v mnoha zemích reformy veřejných financí – včetně reformy daňových – jejichž cílem je ozdravit veřejné finance a nalézt způsoby jejich dlouhodobé udržitelnosti v podmínkách globalizace a demografických změn. Jakékoliv úspory jsou cenné, patří mezi ně i omezení daňových distorzí.

Ztráty z distorzí způsobených daněmi dosahují i více než 20 % z vybrané daně (viz Freebairn, 1995). Měřením ekonomických ztrát způsobeným nadměrným břemenem daně se zabývá literatura převážně ve smyslu distorzí u různých daní (daň na práci, kapitál, spotřebu apod.). Zejména se měří, jaké ztráty způsobují substituce mezi prací a volným časem. Distorze z nestejného zdanění jednoho předmětu daně, jsou však sledovány minimálně. Je to dáno podle našeho názoru tím, že výzkumníci nemají k dispozici podrobnější údaje o efektivních daňových sazbách.

Nástrojem k indikaci distorzí v systému jedné daně jsou tzv. efektivní daňové sazby. Ty se u různých poplatníků mohou lišit, ačkoliv všichni podléhají stejné zákonné sazbě. Zákonné sazby totiž neberou v úvahu ostatní aspekty daňového systému, které určují částku daně a výnosnost investice. Těmito faktory jsou především odpisy a struktura kapitálu.

[#] Článek je zpracován jako jeden z výstupů výzkumného projektu *Strukturální distorze v daňovém systému a jejich vliv na investiční rozhodování* registrovaného u Grantové agentury České republiky pod evidenčním číslem 402/09/1294.

* Prof. Ing. Květa Kubátová, CSc. – profesorka; Katedra veřejných financí, Fakulta financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3, Česká republika; <kubatova@vse.cz>.

Cílem této studie je provést komparativní analýzu specifických efektivních průměrných sazeb daní neboli daňových klínů (effective average tax rate – EATR) korporací v zemích EU v letech 1998 – 2007 a efektivních sazeb vypočítaných různými metodami. Specifickými sazbami se rozumí sazby z investic do různých aktiv (5 druhů majetku) a různých způsobů financování (3 zdroje financování). Cílem je nejen provést komparaci těchto sazeb v zemích EU, v nových a původních členských zemích EU, ale analýza je zaměřena zvláště na Českou republiku.

V minulosti se podobné komparativní analýzy prováděly pro potřeby Evropské komise. Studie například Devereux aj. (2008), European Commission (2001) a Elschner – Vanborren, (2009), na nichž spolupracovaly firmy PricewaterhouseCoopers a Ernst & Young, se zaměřovaly na poměrně detailní výpočty o daňových klínech při různých investicích a formách financování, a to na domácí a přeshraniční investice, na investice malých a středních podniků, případně na dividendy a úroky. Statistické přehledy Taxation trends (European Commission, 2010), publikované Eurostatem a Evropskou komisí, si zase kladou za cíl porovnat efektivní zdanění pomocí národohospodářských ukazatelů.

Na rozdíl od těchto citovaných analýz se tato předkládaná práce zabývá více vztahy mezi veličinami, více rozdíly ve specifických sazbách a také zkoumá rozdíly mezi ukazateli ex ante a ex post.

Práce je rozdělena do následujících částí. Nejprve je proveden popis použitých dat spolu s uvedením metodiky výpočtu EATR pro země EU. Následuje komparativní analýza EATR a distorzí v nich. Poté jsou EATR porovnány s implicitními sazbami daní korporací (ITR), jak je uvádí Evropská komise (European Commission, 2010) a nakonec je provedeno celkové shrnutí poznatků. Při provedení komparace se používají grafy a tabulky a metoda korelační a regresní analýzy.

1 Použitá data

Data o efektivních průměrných daňových sazbách jsou za roky 1998 až 2007 pro země EU (a dalších 7 zemí) publikována ve výše zmíněné práci Devereux aj. (2008). Metodika výpočtení EATR vychází z Devereux a Griffith (1999, 2003), stejná metodika byla použita Evropskou komisí ve studii, na které se někteří z autorů citované práce také podíleli (European Commission, 2001).

Devereux aj. (2008) vypočítali kromě průměrných i efektivní marginální daňové sazby (effective marginal tax rate – EMTR). Tyto sazby nejsou předmětem této analýzy, přesto se zmíníme o metodice obou statistik – EATR i EMTR pro lepší pochopení jejich významu (viz Devereux aj., 2008, s. 3-4).

Efektivní sazby jsou vypočítány jako hypotetické sazby investora – akcionáře. Jedná se o tzv. forward-looking (dopředu hledící, neboli ex ante) přístup. Z důvodu přílišné složitosti zahrnutí do efektivního zdanění i daně akcionáře (např. různé sazby daně pro různé akcionáře), je od této daně abstrahováno a počítá se pouze s daní korporací. Při dané požadované reálné míře návratnosti investice po zdanění se spočítá pomocí daňového zákona požadovaná reálná míra návratnosti investice před zdaněním, známá jako cena kapitálu. Relativní rozdíl mezi cenou kapitálu a požadovanou reálnou mírou návratnosti kapitálu po zdanění je nazván efektivní marginální daňovou sazbou. Tento výpočet je založen na předpokladu, že firmy uvažují pouze ty investice, při kterých dosáhnou alespoň požadované míry návratnosti.

EMTR odpovídají předpokladu, že investor uvažuje o dodatečné investici v určité zemi, zatímco EATR uvažují diskrétní investice, zejména diskrétní výběr lokality investování. U EATR předpokládáme, že investor vybírá mezi různými lokalitami (státy), takže dopad daní na jeho výběr je měřen celkovou zaplacenou daní.

Hypotetické efektivní sazby jsou vypočítány při určitých předpokladech daňových (Samozřejmě jde především o sazbu daně, ale i o daňové odpočty, majetkové daně placené korporacemi, apod.) a ekonomických (například požadovaná reálná míra návratnosti 5 %, inflace ve všech zemích je 2 %, předpoklady o ekonomických odpisech všech pěti druhů majetku, předpoklad o průměrných podílech tří různých zdrojů investování). Současně ale musí být od mnoha faktorů abstrahováno.

Pro všechny země byly použity stejné hodnoty pro reálnou míru návratnosti, inflaci, ekonomické odpisy a podíly druhů investování a zdrojů investování, a to proto, aby se ukázaly rozdíly mezi státy daňové a ne ty, které plynou z různých ekonomických podmínek.¹

EMTR jsou měřeny jako procentní rozdíl mezi cenou kapitálu a požadovanou mírou návratnosti po zdanění.

EATR je procentní rozdíl mezi čistou současnou hodnotou ziskové investice bez zdanění a stejné investice po zdanění. Oproti EMTR u EATR předpokládáme nejen požadovanou reálnou míru návratnosti po zdanění, ale také fixní míru návratnosti před zdaněním. Tato předpokládaná reálná míra návratnosti před zdaněním je 20 %, přičemž minimální požadovaná reálná míra návratnosti po zdanění zůstává 5 %.

Data o implicitních sazbách daní (ITR) korporací jsou převzata z Taxation trends (European Commission, 2010). Jde o ex post makroekonomické ukazatele, vypočítané jako podíl celkových daňových výnosů daní ze zisků korporací k celkovým ziskům korporací (tj. k odhadu zisků podle statistiky národních účtů).

Data o hrubém domácím produktu celkovém a na obyvatele jsou převzata ze statistik Eurostatu (European Commission, 2010).

2 Komparativní analýza

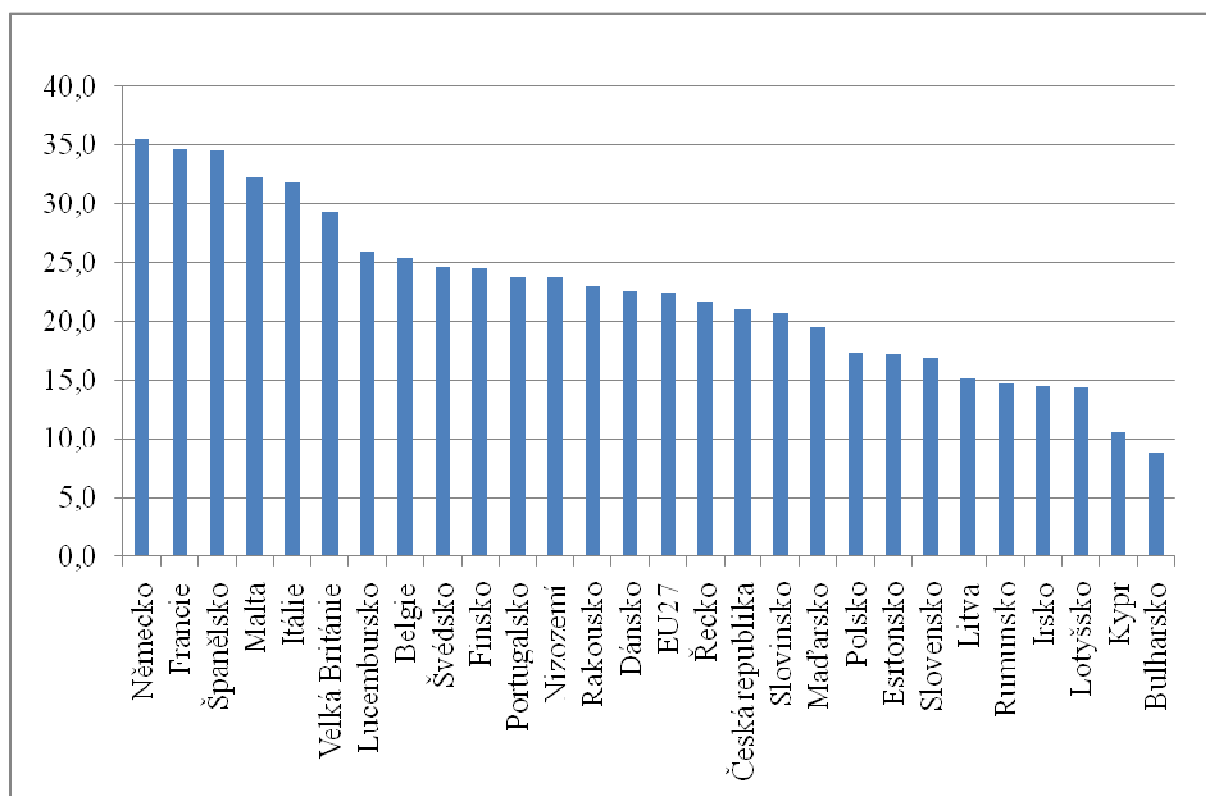
2.1 Komparativní analýza celkových EATR

V Obr. 1 vidíme, že průměrná celková EATR v roce 2007 v zemích EU byla kolem 22 %, přičemž nové členské země mají kromě Malty všechny celkovou efektivní sazbu podprůměrnou. A naopak, z 15 původních členů mají podprůměrnou celkovou EATR pouze Irsko a Řecko. Tento obrázek odpovídá všeobecnému povědomí, a to že se nové členské země snaží poskytnout investorům příznivější daňové podmínky. Česká republika se sazbou 21 % blíží unijnímu průměru a současně má sazby nejvyšší ze 12 nových členů.

Obr. 2 znázorňující vývoj průměrných EATR za delší období ukazuje, že od roku 1998 jsou tyto sazby neustále vyšší v zemích EU15 než v nových členských zemích. Je z něho také zřejmé, že efektivní sazby téměř stále klesají, určité výkyvy v jednotlivých zemích jsou zastřeny zprůměrováním za skupiny zemí. V ČR pak vidíme růst daňového klínu v roce 2004 v souvislosti s daňovou reformou.

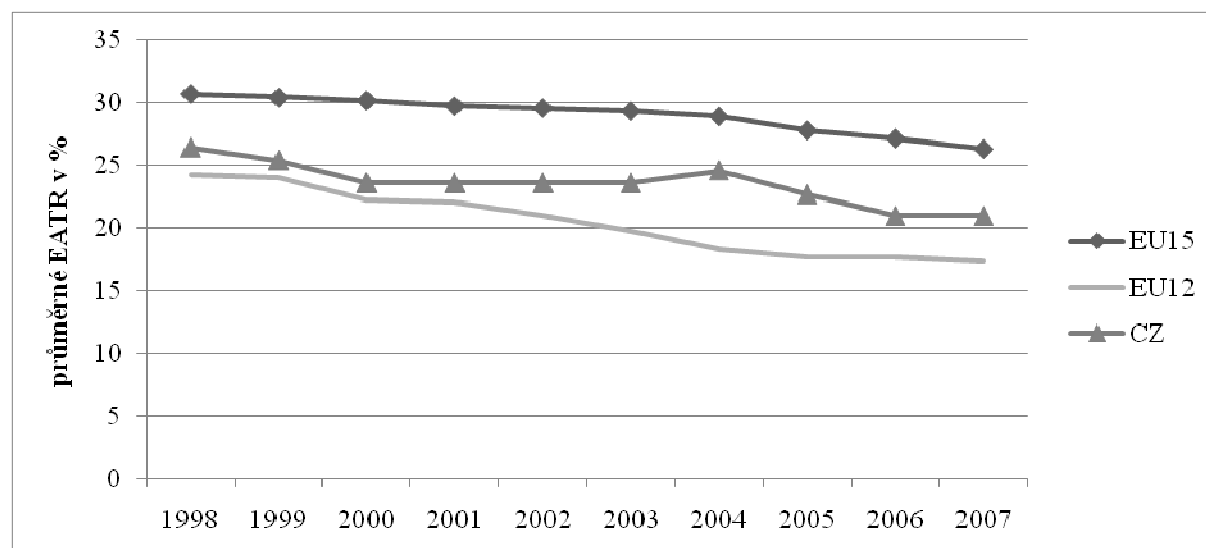
¹ Podrobněji k metodice výpočtu EMTR a EATR viz Devereux aj. (2008)

Obr. 1: Celkové efektivní průměrné sazby daně korporací v zemích EU v roce 2007

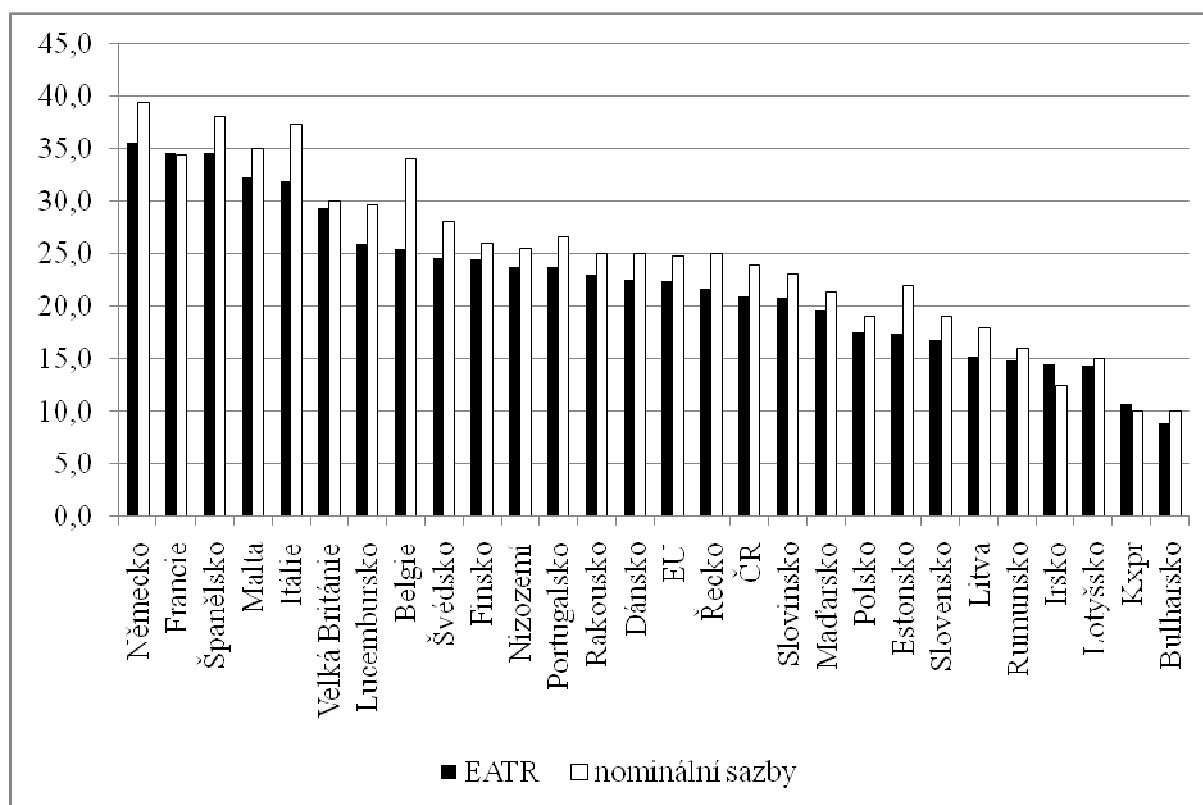
Pramen dat: Devereux aj. (2008)

Obr. 2: Vývoj průměrných EATR v EU15, nových členských zemích EU a v ČR v letech 1998 – 2007

Pramen dat: Devereux aj. (2008)

Pozn.: Pro Bulharsko a Rumunsko jsou kvůli nedostatku dat za léta 1998 – 2004 použity údaje roku 2005.

Obr. 3: Porovnání EATR se sazbami korporativních daní v roce 2007 v zemích EU

Pramen dat: Devereux aj. (2008)

V roce 2007 byla nominální sazba daně korporací v EU v průměru 24,8 % (nevážený aritmetický průměr) a v ČR 24 % – viz Obr. 3.

Efektivní sazby jsou poněkud nižší než nominální, viz Obr. 3, (a to ve všech zemích kromě Francie, Irsku a Kypru. Korelace mezi nominálními a efektivními sazbami je velmi vysoká – 93% variability jedné sazby se dá vysvětlit změnami sazby druhé (viz Tab. 1).

Sazby daní korporací (nominální či efektivní) jsou často vztahovány k ekonomické úrovni země či k velikosti trhu (ekonomické síle). Má se za to, že malé otevřené ekonomiky mají sazby přizpůsobené daňové konkurenci, čili že je stlačují dolů, zatímco u velkých a silných ekonomik se konkurence odehrává spíše v rovinách velikosti trhu či rozvinuté infrastruktury. Tomu odpovídá i vypočtený koeficient determinace mezi sazbou efektivní a HDP v běžných cenách (koeficient determinace 51 %) a sazbou nominální a HDP v běžných cenách (koeficient determinace 41 %) – viz Tab. 1.

Avšak Obr. 4, který ukazuje tuto korelaci (EATR a HDP v běžných cenách) indikuje nadhodnocení koeficientu determinace, neboť se zde vyskytují zřejmé extrémny – je to 5 nejvyšších hodnot vpravo nahoře (jde o Španělsko, Itálii, Francii, Velkou Británii a Německo). Po odstranění extrémů vypadá korelace jinak – index korelace klesá na 12 % (viz Obr. 5). Interpretace výsledků korelační analýzy musí být obezřetná – zřejmé je jen to, že se velké a silné ekonomiky vyznačují v průměru vyššími sazbami, avšak korelace mezi EATR a ekonomickou silou země je slabá.

Co se týká ekonomické úrovně – zde je korelace s EATR i s nominální sazbou mnohem nižší (index korelace 15 % resp. 14 %), viz Tab. 1 a Obr. 6.

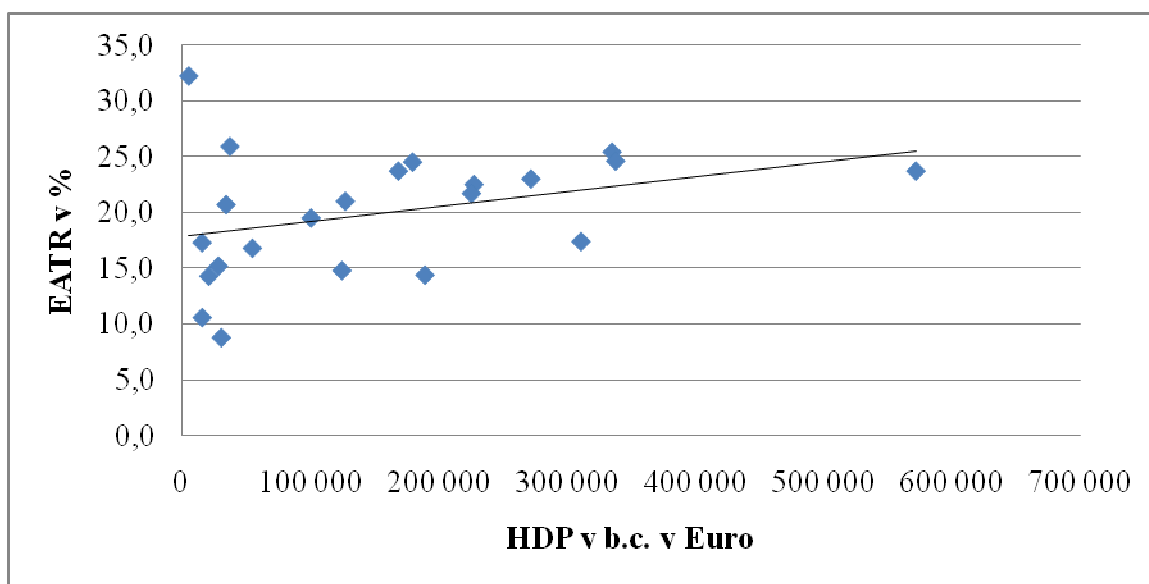
**Tab. 1: Korelace mezi veličinami daňovými a národohospodářskými (2007)
u zemí Evropské unie (R-squared)**

proměnná	EATR	Sazba daně korporací	HDP v běžných cenách	HDP / obyvatele	Variační koeficient EATR	ITR+
EATR	1	92,9039***	51,0844***	15,3605**	1,787	27,7518**
Sazba daně korporací		1	41,4692***	13,8985**	0,4236	23,9708**
HDP v běžných cenách			1	2,7701	3,8249	13,4249
HDP/obyvatele				1	27,0784***	2,6147
Variační koef. EATR					1	1,2122
ITR+						1

Vysvětlivky: ** = statisticky významný na hladině významnosti 5 %, *** = statisticky významný na hladině významnosti 1 %, + = data pouze pro 23 zemí (chybí Německo, Lucembursko, Malta a Rumunsko, pro Řecko a Portugalsko jsou užity hodnoty roku 2006).

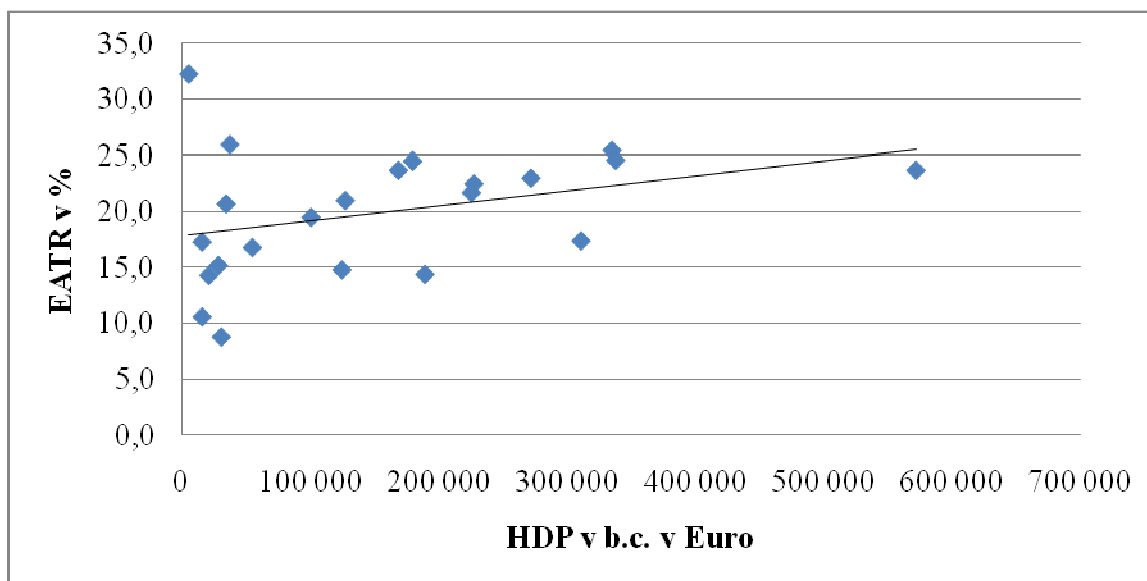
Pramen dat: Devereux aj. (2008), European Commission (2010)

Obr. 4: Korelace EATR a ekonomické síly u 27 zemí EU

Pramen dat: Devereux aj. (2008), European Commission (2010)

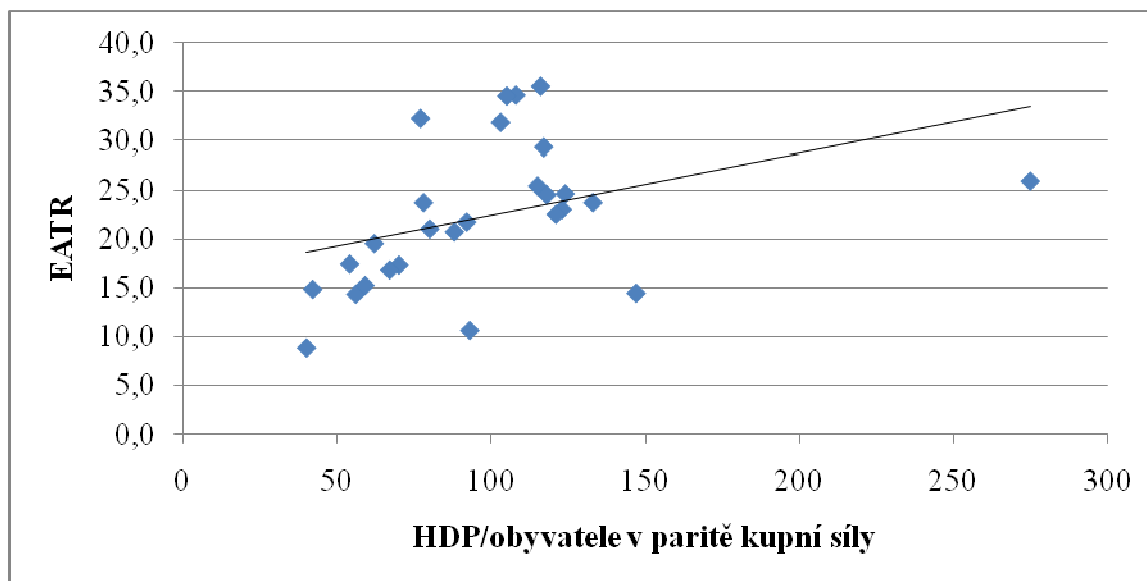
Obr. 5: Korelace EATR a ekonomické síly u 22 zemí EU při vyloučení extrémů*

Vysvětlivky: * = Vyloučeny extrémny: Španělsko, Itálie, Francie, Velká Británie a Německo.

Pramen dat: Devereux aj. (2008), European Commission (2010)

Obr. 6: Korelace mezi ekonomickou úrovní země a EATR v zemích EU v roce 2007

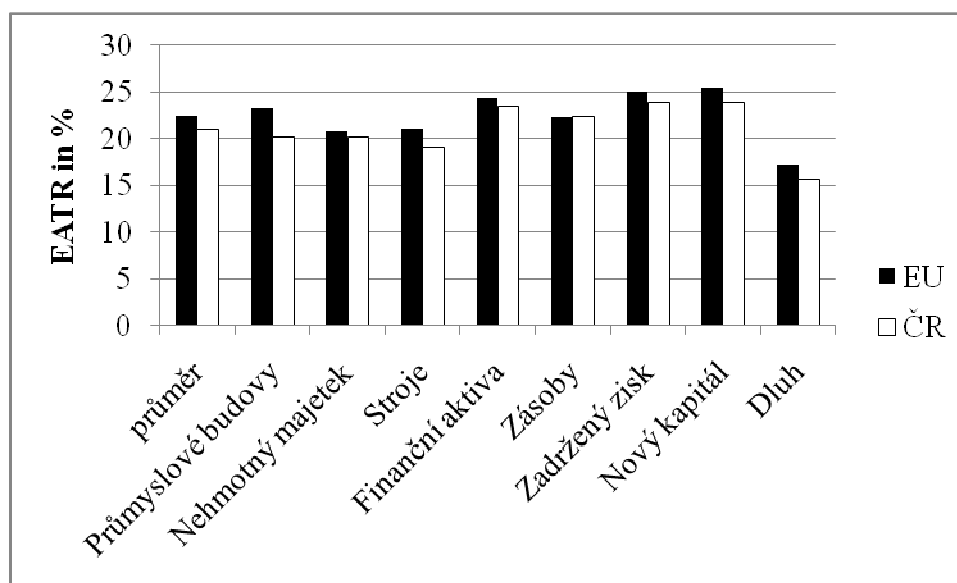
Pramen dat: Devereux aj. (2008), European Commission (2010)

2.2 Komparativní analýza variability EATR

Dalším předmětem analýzy je variabilita mezi specifickými EATR. K dispozici je celkem 8 různých specifických sazeb EATR, a to 5 na různá aktiva (průmyslové stavby, dlouhodobý nehmotný majetek, stroje, finanční aktiva a zásoby) a 3 na různé zdroje financování (zadržené zisky, vlastní kapitál a dluh). Čím je větší variabilita u daňových klínů u těchto aktiv a zdrojů, tím jsou větší distorze a potenciální ztráty efektivnosti. Menší variability u daňových klínů indikuje zřejmě lepší a efektivnější daňovou politiku, nižší administrativní náročnost, větší průhlednost daní a menší daňové úniky.

Z Obr. 7 je patrná jistá variabilita specifických EATR, jednoznačně nejmenší daňový klín má dluhové financování, což nepřekvapuje vzhledem ke známému faktu, že úroky placené z úvěrů jsou uznatelným daňovým nákladem, zatímco cena vlastního kapitálu uznána není. Mezi druhy aktiv mají největší daňovou zátěž finanční aktiva, což odpovídá způsobům, jak se daňové systémy k nim chovají – málo osvobození a jiných úlev. V ČR jsou všechny EATR nižší než průměrné EATR v EU, což odpovídá i výše provedenému porovnání celkových EATR.

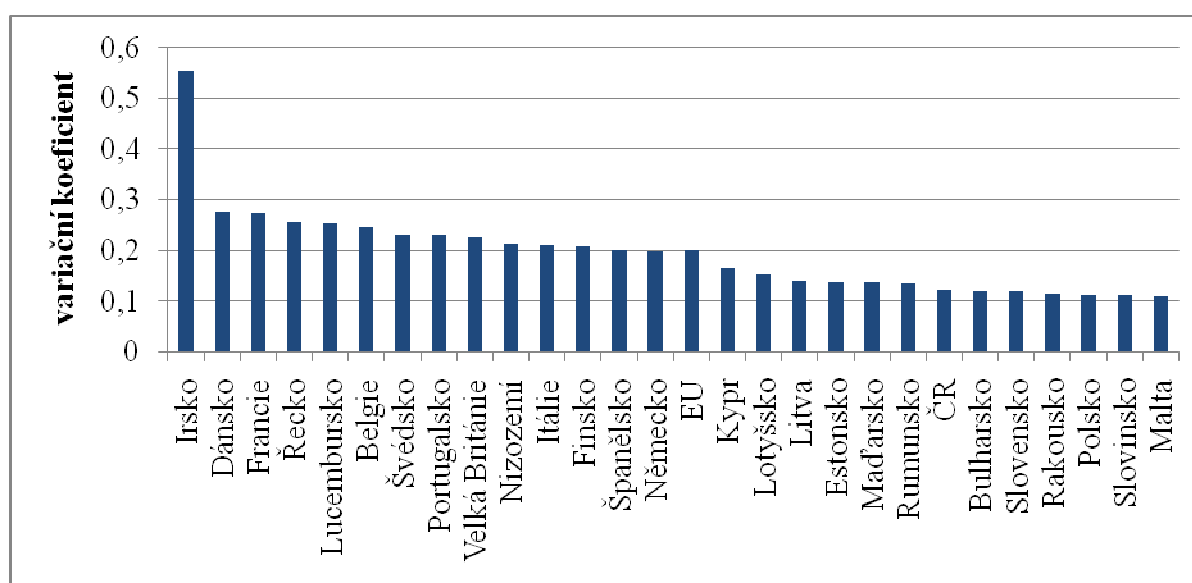
Obr. 7: Průměrné EATR v zemích EU v roce 2007 podle aktiv a způsobů financování*

Vysvětlivky: * = nevážený aritmetický průměr za 27 zemí EU.

Pramen dat: Devereux aj. (2008)

Obr. 8: Variační koeficient EATR u různých aktiv a zdrojů financování v zemích EU v roce 2007

Pramen dat: Devereux aj. (2008)

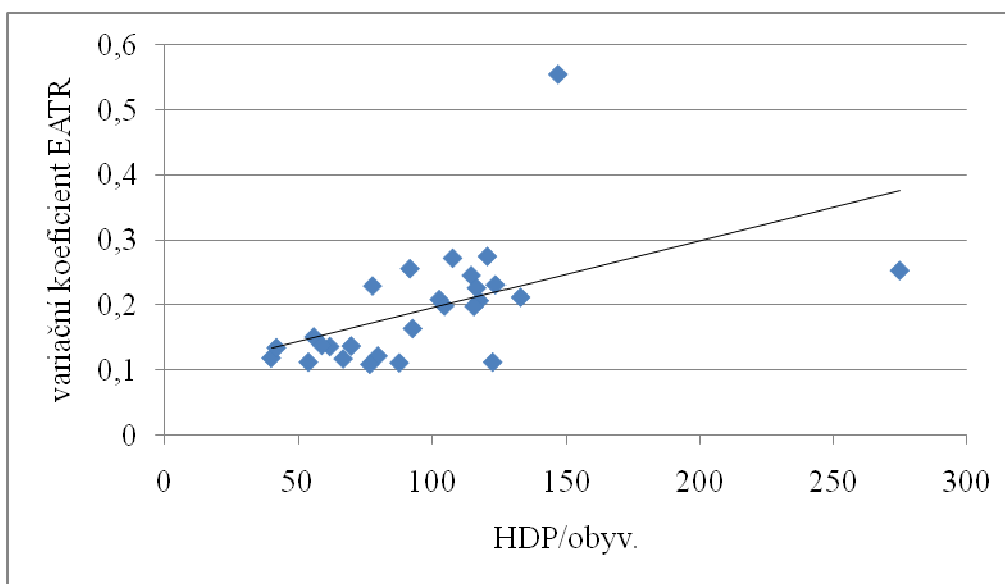
Celkovou distorzi ve specifických EATR můžeme měřit variabilitou těchto sazeb. Jako ukazatel variability je zvolen variační koeficient, který není ovlivněn celkovou úrovní sazeb a může tudíž měřit pouze jejich variabilitu. V Obr. 8 jsou uvedeny variační koeficienty pro všechny země EU v roce 2007. Průměrná variabilita EATR zemí EU (0,1944) téměř přesně rozděluje země EU na původní patnáctku (země s nadprůměrnou variabilitou) a nové členy (země s podprůměrnou variabilitou). Jedinou výjimku tvoří Rakousko, u něhož je variační koeficient EATR velmi nízký. Vysvětlení tohoto jevu může mít více příčin, jednou z nich je pravděpodobně vyšší sklon k daňovým únikům v nových členských zemích a s tím spojená snaha devizní sféry po omezení možností poplatníků v tomto směru. Čím jsou sazby na různá aktiva a způsoby financování vzájemně si blíží, tím méně se vyplatí spekulace tohoto druhu.

Z grafu variačního koeficientu (Obr. 8) nicméně plyne, že daňová politika v původních členských zemích se více snaží o daňové stimuly a nakládání s různými investicemi a finančními zdroji podle představ politiků než je tomu u nových členů EU.

Česká republika má jeden z nejnižších variačních koeficientů specifických EATR.

Zajímavým zjištěním je závislost variability EATR na ekonomické úrovni země, což dokládá Obr. 9 a Tab. 1 (index korelace je 27 %, statisticky významný).

Obr. 9: Korelace mezi variabilitou EATR a HDP/obyv. ve 27 zemích EU v roce 2007

Pramen dat: Devereux aj. (2008), European Commission (2010)

2.2.1 Porovnání EATR a ITR

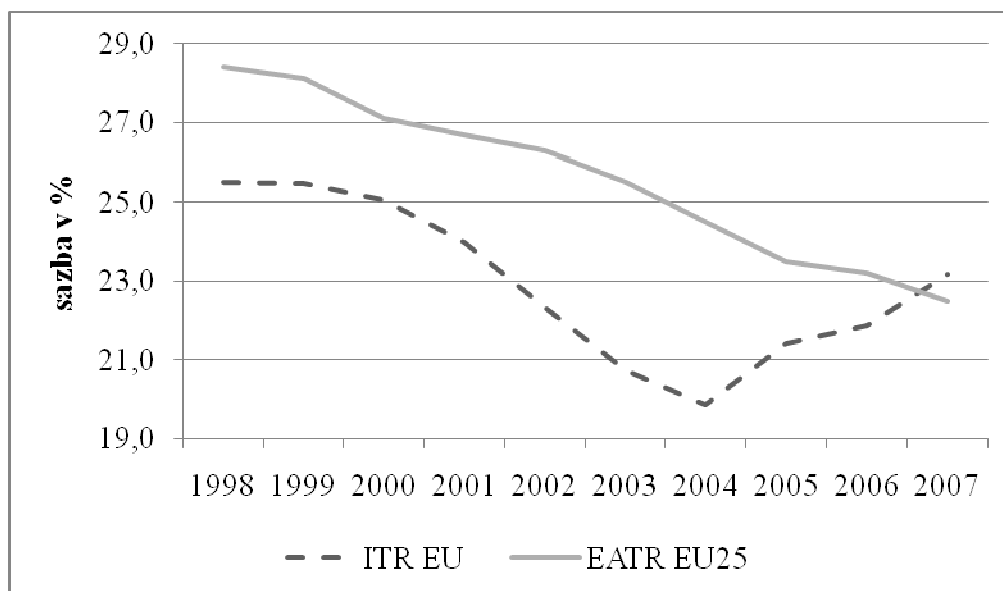
Dosud uvažované průměrné efektivní sazby byly vypočítány svými autory jako hypotetické ukazatele, a to ex ante s použitím parametrů zákona a ekonomických parametrů (úrokové sazby, inflace apod.). Tato data můžeme porovnat s ukazateli skutečnými, tj. s ex post ukazateli průměrných efektivních sazeb, které publikuje každoročně Evropská unie (European Commission, 2009). V tomto případě se používají makroekonomická data a ukazatele se vypočítají jako podíl vybrané daně korporací na celkovém zisku korporací. Tato

data nejsou z pochopitelných důvodů dezagregována na způsoby investování a financování, takže pro každou zemi existuje ročně pouze jeden ukazatel.

Rozdíly mezi ukazateli mohou plynout z několika zdrojů, jde především o odhady parametrů u EATR. Při výpočtu EATR se předpokládá inflace 2 %, očekávaná výnosová míra po zdanění 5 %, určité podíly různých aktiv a zdrojů na financování, jsou odhadnuty skutečné ekonomické odpisy. Dále může rozdíl vznikat z důvodu daňových úniků, které neovlivní EATR, ale ovlivňují ITR.

V Průměrné EATR a **ITR korporací v zemích EU v letech 1998 – 2007*** je zachycen vývoj EATR a ITR v zemích EU (nevážený aritmetický průměr). Ukazatele se liší o několik procentních bodů, v období 1998 až 2006 je vyšší EATR, v roce 2007 je však převýšen ukazatelem ITR. ITR totiž roste od roku 2005. Podle studie Evropské komise Taxation Trends (European Commission, 2010) se ITR na kapitál (na celý kapitál, jehož je kapitál korporací součástí) pohybuje s hospodářským cyklem. Kromě toho je průměrná hodnota málo reprezentativní z důvodu velké variability v zemích EU.

Obr. 10: Průměrné EATR a ITR korporací v zemích EU v letech 1998 – 2007*

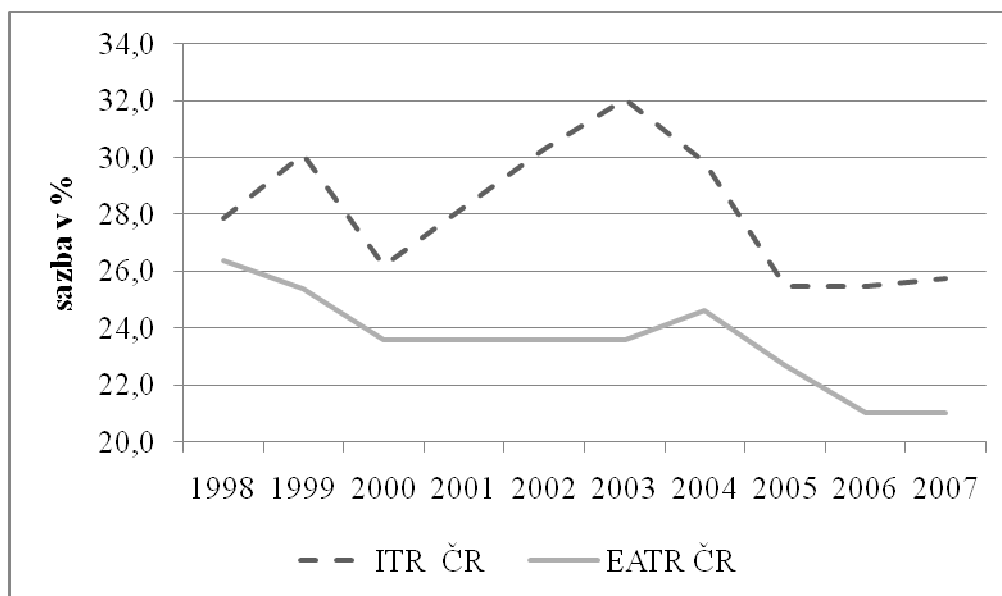

Vysvětlivky: * = nevážený aritmetický průměr; údaje EATR za 25 zemí EU (pro Irsko a Lucembursko není k dispozici), údaje ITR za Německo, Lucembursko, Maltu a Rumunsko chybí zcela, za Bulharsko, Irsko, Řecko, Španělsko a Portugalsko jsou neúplné.

Pramen dat: Devereux aj. (2008) pro EATR, European Commission (2010) pro ITR

V České republice jsou implicitní sazby soustavně vyšší než hypotetické EATR – viz Obr. 11. I zde ITR na rozdíl od EATR vykazuje cyklický vývoj, což je v souladu s metodikou ukazatelů – ITR odráží makroekonomický údaj o daňovém břemenu, zatímco EATR pracuje s hypotetickými parametry neovlivněnými cyklem.

Obr. 11: EATR a ITR korporací v ČR v letech 1998 – 2007

Pramen dat: Devereux aj. (2008) pro EATR, European Commission (2010) pro ITR.

Závěr

Z provedené analýzy vyplývá, že efektivní daňové sazby vypočítané různými metodami a vyjadřující skutečnou daňovou zátěž korporací se od sebe liší. Například pro Českou republiku je podle Obr. 11 ITR vypočtená jako ex post makroekonomický ukazatel vyšší v roce 2003 o 8 procentních bodů než EATR vypočtená jako ex ante hypotetický mikroekonomický ukazatel. Těchto 8 procentních bodů může značně ovlivnit rozhodování investorů.

Zatímco EATR je rigidní vůči změnám ekonomických podmínek, které ovlivňují skutečnou míru zdanění, ITR je do sebe vstřebává. Naproti tomu EATR podává investorům specifičtější informace o druzích investic a způsobech financování, což ITR není schopna rozlišit. Současně není bez zajímavosti, jak jsou statistiky ITR neúplné, zatímco hypotetický ukazatel EATR je možné vypočítat se znalostí daňového zákona, který je veřejný.

Průměrná celková EATR v roce 2007 v zemích EU byla kolem 22 %, přičemž Česká republika se sazbou 21 % blíží unijnímu průměru a současně má sazby nejvyšší ze 12 nových členů. Původní členské země mají EATR vyšší než noví členové a celkově tyto sazby od roku 1998 do roku 2007 klesají.

Korelace mezi nominálními a efektivními sazbami je velmi vysoká s indexem korelace 93 %.

Rovněž se potvrdila očekávaná korelace mezi sazbou efektivní a HDP v běžných cenách, zatímco korelace mezi EATR a ekonomickou silou země je slabá.

Co se týká specifických EATR, jednoznačně nejmenší daňový klín má dluhové financování, V ČR jsou všechny EATR nižší než průměrné EATR v EU.

Celková distorze ve specifických EATR je měřená variačním koeficientem. Průměrný variační koeficient EATR zemí EU je v roce 2007 roven 0,1944 a Česká republika má jeden z nejnižších. To tedy znamená, že distorze mezi různými formami investic a nástroji financování jsou u nás relativně malé. I u této variability se liší nové a původní členské země, když variabilita je vyšší u původních členů EU. Také je zde významný index korelace mezi variabilitou specifických EATR a ekonomickou úrovní země, a to ve výši 27 %.

Průměrné ukazatele EATR a ITR v zemích EU se liší o několik procentních bodů. V České republice jsou implicitní sazby soustavně vyšší než hypotetické EATR.

Literatura

- [1] Devereux, M. P. – Elschner, C. – Endres, D. – Heckemeyer, J. H. – Overesch, M. – Schreiber, U. – Spengel, C. (2008): *Effective Levels of Company Taxation within an Enlarged EU, Project for the EU Commission TAXUD 2005/DE/3 10, Final Report.* [on-line], Mannheim, EU Commission, c2008, [cit. 15. 12. 2010],
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_papers/taxation_paper_14_en.pdf>.
- [2] Devereux, M. P. – Griffith, R. (1999): *The Taxation of Discrete Investment Choices.* London, Institute for Fiscal Studies, Revision2, IFS Working Paper Series č. W98/16, 1999.
- [3] Devereux, M. P. – Griffith, R. (2003): *Evaluating Tax Policy for Location Decisions.* International Tax and Public Finance, 2003, roč. 10, č. 2, s. 107-126.
- [4] Elschner, C. – Vanborren, W. (2009): *Corporate Effective Tax Rates in an Enlarged European Union.* [on-line], Luxembourg, Office for Official Publications of the European Communities, c2009, [cit. 15. 12. 2010],
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_papers/taxation_paper_14_en.pdf>.
- [5] European Commission (2001): *Company Taxation in the Internal Market, COM(2001) 582 final.* [on-line], Luxembourg, Office for Official Publications of the European Communities, c2001 [cit. 20. 4. 2009],
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/company_tax_study_en.pdf>.
- [6] European Commission (2009): *Taxation Trends in the European Union. Data for the EU Member States and Norway.* [on-line], Luxembourg, Office for Official Publications of the European Communities, c2009 [cit. 20. 4. 2009],
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/2009/2009_full_text_en.pdf>.
- [7] European Commission (2010): *Taxation Trends in the European Union. : Data for the EU Member States, Iceland and Norway* [on-line], Luxembourg, Office for Official Publications of the European Communities, c2010 [cit. 1. 5. 2010],
<http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/2010/2010_full_text_en.pdf>.
- [8] Freebairn, J. (1995): *Reconsidering the Marginal Welfare Cost of Taxation.* Economic Record, 1995, roč. 71, č. 2, s. 121-131.
- [9] Smith, A. (1958): *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů. Díl II.* Praha, SNPL, 1958.

Komparativní analýza specifických efektivních průměrných sazeb daní korporací v zemích EU v letech 1998 – 2007

Květa Kubátová

ABSTRAKT

Tento článek zkoumá na základě komparativní analýzy efektivní průměrné sazby daní z korporací, které slouží k určení skutečné daňové zátěže v členských státech EU s důrazem na Českou republiku a dále jednotlivé efektivní sazby vypočítané dle různých metod.

Ačkoliv jsou korporace zdaňovány jednou nominální sazbou, ve skutečnosti jsou různá odvětví a druhy investic zdaňovány různými efektivními sazbami. Takové daně, mající distorzní účinky na chování ekonomických subjektů, jsou považovány za nespravedlivé a neefektivní, jelikož vyvolávají nadměrné daňové břemeno. Současné daňové reformy si kladou za cíl tyto ztráty způsobené distorzemi co nejvíce omezit.

Existuje několik specifických efektivních sazeb, které se vzájemně liší jinou metodikou výpočtu. Devereux aj. 2008 vypočítali průměrné (EATR) a marginální (EMTR) sazby, které využívá pro své statistiky Evropská komise i Eurostat. Jedná se o hypotetické mikroekonomické ukazatele ex ante. Naopak implicitní sazba (ITR) je vypočtena jako ex post makroekonomický ukazatel.

Klíčová slova: Efektivní daňové sazby; Daňová distorze; Daňové klíny; EATR; ITR.

The Comparative Analysis of Specific Effective Average Tax Rates of Corporation in the EU Countries in Years 1998 – 2007

ABSTRACT

This article based on comparative analysis investigates the effective average tax rates of corporations determining an actual tax burden in EU Member states with the emphasis on the Czech Republic and further the individual effective rates calculated by various methods.

However corporations are taxed by one nominal rate, in fact the different sectors and types of investments are taxed at different rates. Such taxes having distorting effects on the behavior of economic entity are considered to be wrongful and ineffective because they cause excessive tax burden. The current Tax Reforms put a target to limit these losses caused by distortions.

There are several specific effective rates, which vary each other in methodology of calculation. Devereux et al. 2008 figured out average (EATR) and marginal (EMTR) rates using by the European Commission and Eurostat for their statistics. These are microeconomic indicators ex ante whereas implicit rate (ITR) is computed as ex post macroeconomic indicator.

Key words: Effective tax rates; Tax distortion; Tax wedge; EATR; ITR.

JEL classification: H25